UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Dubium II. Quæ requirantur ad valorem profeßionis Religiosæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

Visual Library

utì si ob crimen fuisset inhabilis ad ferendum testimonium, habilitatur per Religiosum statum.

6. Extinctio notæ ingratitudinis, ob quam priùs contractam à patre exhæredari potuisset vel privari legitimâ. 10

7. Irritatio Matrimonii subsequentis, & etiam antecedentis, si sit tantùm ratum & non consummatum. 11

Qui volet multa particularia de Religiosis, consulat *Suar.* de Relig. T. 4., ubi tr. 9. l. 2. agit de Religione *S. Basilii, S. Benedicti, Carthusiensium, S. Hieronymi, Prædicatorum, Minorum, Augustinianorum, Carmelitarum.* De iisdem, utì & de *Brigittanis* habet *Loth* tr. 7. De *Iesuitis Suar.* tr. 10. *Loth* suprà. De *Beguinis, Canonessis, Devotessis, Loth.* tr. 8. Et de Canonessis aliqua dicemus à n. 229. De *Monialibus* agit *Loth* tr. 23. De variis *Confraternatibus, Loth* tr. 22. De *Exemptis & Iurisdictione Episcopi* circa exemptos, agunt *Chck.* de jurisd. Ordin. *Sanch.* in cons. l. 6. c. 9. d. 1. & seqq. *Lugo* in resp. Mor. l. 5. d. 20. 24. 25. *Diana* p. 8. t 7. R. 5. De *privilegiis & juribus Monasteriorum*, *Engel* in speciali tract. post Jus Canonicum Salisburgi impressum anno 1688. Item *Alviset* de privileg. Ord. Regul. *Pelliz. A. Tamb.* & alii passim. Denique cujus auctoritate erigi possint vel transferri Conventus aut Monasteria, & sub quibus conditionibus, videri possunt citati apud *Leur.* p. 1. q. 43.

DUBIUM II. 12

Quæ requirantur ad valorem Professionis Religiosæ.

RESp. Ad valorem ejus, tres requiruntur conditiones: I. Est qualitas, seu aptitudo voventis, scilicet,

"scilicet, ut juxta *Trid sess. 25. c. 15. de Regula-*
"*ribus*, decimum sextum ætatis annum expleverit,
"annumque integrum cum Religioso habitu steterit
"in probatione, nullumque habeat impedimen-
"tum, quod per statuta à Pontifice confirmata, in
"isto Ordine substantiale esse censeatur. *Azor. to.*
"*1. l. 12. c. 2. q. 6. & 7 Rodriq. to. 2. c. 6.*

" II. Conditio, consensus & acceptatio expressa
"vel tacita Prælati Ordinis: per hanc enim Religio-
"ni incorporari debet. Idque ordinariè, non tantùm
"cum consilio, sed etiam cum consensu Capituli, aut
"certè majoris aut principalioris partis; secun-
"dùm cujuscumque Ordinis statuta. *Nav. Less. l. 2.*
"*c. 41. d. 7.*

" III. Ut professio sponte facta sit, non cogente
"gravi metu, qualis esset incarceratio, alimentorum
"subtractio, eò quòd in professionem consentire
"noluerit; itemque metus reverentialis, non qui-
"dem se solo, sed accedente precum, blanditiarum, &
"imperii, sæpius repetitâ importunitate, aut gravi
"offensione aut diu continuatâ indignatione con-
"sanguineorum; adjunctis etiam minis de subsidiis
"negandis, si ex Religione egrediatur: hæc enim,
"vel singula, vel certè simul, consideratâ conditione
"hominis rudis, timidi, &c. metum justum incutere
"possunt, & professionem irritare, ùt docet. *Lay.* cum
"*aliis l. 4. tr. 5. c. 5. n. 6. Less. dub. 7. Unde resolvuntur*
"*sequentes Casus:*

" I. Is, qui professionem irritam edidit ex defe-
"ctu alicujus conditionis ex jam dictis, nisi eam post-
"modum tacitè vel expressè ratificaverit, egredi Re-
"ligione, & uxorem ducere potest: licèt ob evita-
"tionem scandali, causam egressûs dicere debeat: &
"si ad forum externum causa deveniat, defectum pro-
"fessionis probare; idque intra quinquennium à die
profes-

professionis: post illud enim non auditur, juxta
Trid.c.19.sess. eadem. Quia præsumitur eam in-
terea ratificasse.

II. Quòd si tamen sciret, illam juris præsumptio-
nem falsam esse, eò quòd vel ignorans impedimen-
tum, vel metu gravi, aliâve justâ causâ impeditus,
reclamare intra quinquennium non potuerit; vel
impedimentum sit essentiale ac perpetuum, aut
saltem ultra quinquennium duret, eo elapso potest
reclamare, debetque audiri in judicio, saltem ex-
traordinario, vel in integrum restitui, ùt contra
Bon.to.1.de claus.q.2.p.10. diffic. 4. docet *Nav.*
Sanch.de matr.l.7.d.37.n.22.Less.d.7.Azor c. 4.
q ult.Dia.p.3.t.2.R.53.Barbosa in Trid.sess.25.c.
19.n.3. ubi plures alios citat: & nisi aliud quid im-
pediat, fugere potest, ùt docet *Lay. n.* 7. Qui ad-
dit, quòd si fuga sine gravi scandalo vel incommo-
do tentari non posset, monendum à Confessario, ut
professionem tacitè ratificet: quod fiet, si professo-
rum habitum proprium deferat, actusque iis pro-
prios exerceat, cum intentione, quòd professus talis
Ordinis esse velit. *v. Aut.cit.& Dia p.8.t.7.R.51.*
ubi ex *Trid cap.* 19. probat, Episcopum de nulli-
tate professionis, sine interventione Superioris Re-
gularis sententiam ferre non posse, & si faciat, fore
nullam.

ADDENDA.

Q. 3. *An nunquam possit emitti professio ante* 13
ætatem vel novitiatum prærequisitum. R.

§. I. Etiamsi tantùm sex horæ deessent ætati, pro-
fessio est invalida, uti ex declaratione S. Congreg.
docet cum aliis *Diana* p. 5. t. 5. R. 18., attendi enim
debet ad momentum, hinc cum *Mol. Sanch. Diana,*

Leff. Barb. de poteſt: Epiſ. alleg. 101. n. 22. dicendum eſt contra *Silv. Henriq. Ricc.*, ſi quis natus vel admiſſus 24. Febr., poſtea anno biſſextili compleat ætatem vel novitiatum, non poſſe profiteri niſi in die 25., poſt tempus, quo natus vel veſtitus erat, quia hi duo dies cenſentur pro uno, utì habetur L. 3. §. 3. ff. *de minoribus*, & c. *Quæſivit*, de verb. ſignif., & pluribus deducit *Lugo* de juſt. d. 22. à n. 311. Ratio autem eſt, quia dies illa intercalaris adhuc addit partem temporis neceſſariam ad conſtituendos annos vel annum præreqniſitum, etiam more Eccleſiaſtico conſideratum. Attamen extra annum biſſextilem putarem contra Lugonem n. 312. ſufficere dies 365., nec neceſſariò expectari debere alias ſex horas, quia abſque his eſt annus completus, non quidem Mathematicè, attamen Eccleſiaſticè: refertque *Pelliz.* tr. 2. c. 1. n. 36., cùm anno 1582. in correctione Gregoriana Calendarii dubitatum eſſet, an pro eo anno complendo adjiciendi eſſent illi 10. dies, qui hactenus defuerant, negatum eſſe, eò quòd annus ſine eis eſſet civiliter & politicè completus.

14 §. II. Quamvis profeſſurus in Societate JESU debeat compleviſſe annum 32., ſi tamen, ſive per fraudem ſive per errorem, aliquis maturiùs profiteatur, profeſſio eſt valida, & profeſſo competunt à die profeſſionis omnia, quæ aliis, quia nec eſt impedimentum eſſentiale, nec Societas illi defectui addidit aliquid irritans, *Lugo* in reſp. Mor. l. 4. d. 21.

15 §. III. Si quis in Societate JESU emittat profeſſionem ante diem à Generali deſignatum, profeſſio videtur invalida, quia Generalis non videtur voluiſſe acceptare, niſi deſignato tempore: cenſetur tamen ex voluntate illius fieri valida adveniente die deſignato, ſi permaneat voluntas illius, qui profeſſus eſt, *Lugo* dub. 13.

§. IV.

§. IV. Ex privilegio *Pii V.* apud *Barb.* n. 33. 16
potuerunt Novitiæ Ordinis *S. Dominici* intra novitiatum ex judicio Medici morituræ emittere professionem ante expletum novitiatum; quod revocatum esse per *Greg. XIII.* docent *Sa*, *Crux Vechis*, sed adhuc perdurare dicunt *Henriq. Rodriq. Lez. Diana Miranda*, *Sanch. Beja* & alii.

§. V. Pœnitentes ac Conventitiæ, de quibus loquitur *Trid.* Ses. 25. c. 18. de Regul., possunt facere professionem ante expletum novitiatum, uti declaravit S. Congreg. apud *Barb.* n. 34, quia *Trid.* præservat earum Constitutiones, habuerunt autem id privilegium, ut eoipso, quòd ingrederentur Monasterium, possent admitti ad professionem. 17

Q. 4. Quid circa interruptionem novitiatûs sit notandum. R. seqq. 18

§. I. Si Cajus dimissione obtentâ dimiserit etiam habitum & animum manendi in Religione, sed nocte illâ adhuc dormiens in Monasterio, pœnitentiâ ductus iterum admitti petat & obtineat ac resumat altero die manè habitum, *Less.* in auct. v. *profess. Relig.* cas. 3. putat probabile esse, quòd novitiatus non debeat censeri interruptus, quia hoc tempus fuit parvum, & in hac materia videtur dari parvitas, uti plures tenent apud *Dianam* p. 5. t. 5. R. 19., sed probabilius est cum *Nav. Suar.* de Relig. T. 3. l. 7. c. 1. n. 32. *Sanch.* in Dec. l. 5. c. 4. n. 20. & 32. *Castrop.* t. 16. d. 1. p. 12. §. 2. n. 2. *Lugo* in resp. mor. l. 4. d 2. n. 1. *Less.* cas. 8. n 22. esse interruptum, adeoque non posse validè profiteri, nisi iterum inchoet & compleat annum novitiatûs; quod putant valere, etiamsi per unicam horam facta esset interruptio, quia requiritur continuitas temporis annui, uti latè probant *Suar.* n. 2. *Sanch.* n. 30. *Lugo* l. 3. d. 2. n. 3. *Less.* de just. l. 2. c. 41. n. 59., refertque pro hac sententia plurimos

rimos *Barb.* de potest. Epis. alleg. 101. n. 23. , quia nempe sic optimè exploratur disciplina & austeritas Ordinis, deinde debet etiam tulisse habitum per annum continuum, utì ex *Trid.* colligunt *Az. Rodriq. Sanch.* aliique cum *Barb.* n. 29., deest autem continuitas , nam isto intermedio tempore non poterat censeri novitius illius Ordinis. *Nec obstat*, quòd interruptio fuerit brevis , *nam* adhuc deficit continuitas, quæ erat de essentia, utì rectè *Suar.* n. 6. *Sanch.* n. 32. *Castrop.* n. 4., debetque etiam hoc tempus totum absolvi de momento ad momentum, inquit *Diana* p. 3. t. 2. R. 57. & p. 9. t. 9. R. 67. Et quamvis *Less.* in auct. suprà cas. 3. innuat probabile esse, & de just. suprà absolutè dicat credere se, quòd non impediat paucorum dierum interpolatio , sed suppleri possit, postea addendo tempus factæ interruptionis, tamen oppositum videtur tenendum, quia per hoc non redit continuitas: unde additio talis temporis tum tantùm posset juvare, si v. g. post inceptum novitiatum priùs complevisset ætatem requisitam, utì multis relatis docet *Sanch.* de matr. l. 7. d. 37. n. 50.

19 §. II. Ut Cajus ita dimissus possit iterum incipere novitiatum, debent illi, ad quos spectat, iterum admisisse ipsum, quia sic dimissus habuit se, ac si nunquam fuisset admissus, *Suar.* & alii cum *Lugo* n. 9.

20 §. III. Si Cajus non fuerit dimissus, quamvis dimisso habitu & animo manendi latuerit in Monasterio, expectans occasionem egrediendi , *Suar.* & *Castrop.* n. 7. rectè dicunt contra *Dianam* suprà, non esse factam interruptionem ; utì nec tum, si Superior indutum veste sæculari voluisset cras priùs dimittere, in his enim casibus censetur adhuc mansisse in Ordine, cùm non fuerit voluntate Superiorum dimissus, & saltem per hoc non censetur esse plena interruptio, nisi fuerit completa simul per actualem egressum.

§. IV.

§. IV. Si novitia apud Moniales etiam ad clausuram obligatas ob infirmitatem vel aliam causam necessariam debeat ad tempus remitti ad paternas ædes, potest hìc cum facultate Prælati continuare suum novitiatum, *Suar.* T. 3. l. 5. c. 14. n. 13. dicens esse decisum à S. Congreg., *Sanch.* in Dec. l. 5. c. 4. n. 28. *Pelliz.* tr. 10. c. 2. n. 48. 21

Q. 5. Si quis absoluto novitiatu dimittatur, & postmodum iterum admittatur, an repetere debeat novitiatum. R. Negant *Sanch.* in Dec. l. 5. c. 4. n. 34. aliique cum *Lez.* T. 4. v. *profeßio* n. 10., quia à *Trid.* plus non requiritur, quàm ut præcesserit novitiatus, in quo probarit Ordinem & ab Ordine sit probatus, quod hìc factum est: è contrà debere repetere putant *Suar.* & *Castrop.* t. 16. d. 1. p. 12. §. 2. n. 10., tum quia prior probatio videtur esse extincta per egressum, tum etiam quia multi censent annum probationis debere sic esse continuum, ut duret usque ad professionem, quamvìs contradicant *Ang. Silv. Rodriq.* & alii apud *Barb.* de potest. Epis. alleg. 201. n. 23. & 28.; sed saltem vera est secunda sententia, inquit *Lugo* in resp. mor. l. 4. d. 1., si quis in Societate JESU post novitiatum & vota simplicia dimissus fuerit, iterumque admittatur, quia tum primus novitiatus habuit suum effectum, nempe admissionem ad vota, ergo pro nova admissione ad nova vota prærequiritur nova probatio, quod pluribus confirmat *Lugo* ibidem, quamvìs cum tali sæpe congruum sit dispensari post primum annum repetiti novitiatûs. 22

Q. 6. Quid præterea sit notandum circa volorem vel invaliditatem, & revalidationem profeßionis. R. seqq. 23

§. I. Si hermophroditus, in quo uterque sexus erat æqualis, fecerit professionem, *Sanch.* de Matr. l. 7. d. 106. docet hanc esse nullam, cùm enim sit gravis indecen-

indecentia & periculum gravium abusuum, credendum est Ecclesiam non admittere talem professionem, aut antecedenter velle talem hominem esse incapacem.

24 §. II. Si Titio post professionem certò innotescat, quòd non fuerit rectè baptizatus, potest egredi, quia nulla Religio intendit recipere quenquam nisi Christianum & Ecclesiæ subjectum: si autem esset tantùm dubium de valore baptismi, & ideo sub conditione rebaptizaretur, deberet in Religione permanere, tum quia Religio est in possessione illius, à qua dejici non debet per solum dubium superveniens, tum etiam, quia in dubio standum est pro valore actûs, donec constet oppositum, uti habent *Menoch.* l. 6. præsumpt. 4. *Tusch.* v. *præsumptio*, concl. 620. Hinc videtur dicendum, quòd teneatur votis Religionis, aut saltem teneatur nunc ratificare professionem, quia Religio, in qua alitur, jure id postulat ab eo, *Quintanadv. Gob.* in Exp. t. 2. n. 461., qui addit ex *Gallem.* ad Trid. Ses. 25. c. 16. de Regul., quòd S. Congreg. 10. Decembr. 1588. resolverit professionem ad majorem cautelam debere iterum emitti expectato alio anno novitiatûs, è contrà *Sylvius* v. *baptismus* cas. 3. dicit resolutum esse, ut iterum emittat professionem non exspectato alio anno novitiatûs, quod etiam videtur verisimilius, docetque *Suar.* de Relig. T. 3. l. 7. c. 1 n. 8. allegans etiam hanc declarationem; hinc infert *Sylv.* etiam debere censeri professum à tempore professionis primò emissæ, quia ipsi favet possessio. Videri potest *Suar.* toto c. 1 & 2.

25 §. III. Statuerat *Sixtus V.*, ut invalida esset professio quorundam criminosorum; item illius, de cujus vita, moribus, ætate non esset capta informatio, sed *Clemens VIII.* restituit ejusmodi professioni

fessioni valorem, relictis tantùm pœnis aliis contra Superiores, qui criminosos aut non præmissis informationibus aliquos admisissent ad professionem, utì refert *Lugo* in resp. Mor. l. 3. dub. 1.

§. IV. Si quis professurus & interrogatus tacuerit 26
crimen, quo manifestato fuisset rejectus, peccavit graviter, si inde possit redundare grave incommodum in Religionem, quia videtur esse contractus mutuus, in quo saltem quoad accidentia committitur gravis fraus: imò si Superiores fuerint animo ita comparati, ut nollent admittere ad professionem, si tali crimine notatus esset, professio foret invalida: è contrà si simpliciter consenserunt, & reticentia illa parum aut nihil nocere possit Religioni, *Lugo* suprà putat adhuc non omnino excusandum esse talem dolum, & communiter saltem aderit mendacium.

§. V. Quamvìs in statutis alicujus Ordinis dica- 27
tur, Ordinem non obligari retinere aliquem, qui in examine reticuerit certum aliquem defectum, id tamen videtur intelligendum tantùm pro tempore novitiatûs vel ante professionem, hinc si profiteatur etiam malâ fide, non ideo professio est invalida, *Less.* in auct. v. *Professio Religiosa* cas. 9. Si autem quis profiteatur cum defectu alicujus ordinariè prærequisiti, v.g. si examinatores Titium Societatis JESU Scholasticum excluserant à professione ob defectum scientiæ, & Generalis nec excluserit nec positivè admiserit, attamen per errorem Secretarii relatus sit inter professuros, sicque profiteatur, putat *Lugo* l. 4. d. 43. professionem esse validam, quia videtur esse error tantùm in qualitate, cùm certum sit Generalem posse etiam indoctum admittere ad professionem; sed oppositum videtur probabilius, nam mens Generalis præsumitur semper esse, quòd admittat suppositis supponendis, quæ hìc non sunt:

rectè

rectè tamen addit *Lugo* esse causam, cur Generalis cum Titio dispenset & suppleat, dummodo Titius remaneat in voluntate profitendi.

28 §. VI. Si Titio facta sit spes officii, & ideo in certo Monasterio profiteatur, postea autem officium illud non obtineat, quamvis intenderit officium tanquam finem principalem, professio est valida, nec potest egredi, quia absolutè professus est, licèt per accidens finem indifferentem adjunxerit: imò non obstaret, licèt ex fine malo esset professus, sic enim, si quis motus vanâ gloriâ voveat dare eleemosynam, tenetur darè, non quidem ex vana gloria, sed ex alio fine saltem indifferente: imò quamvis sit professus ita intendendo illud officium, ut, si scivisset se non obtenturum non fuisset professus, adhuc valet professio, quia officium erat tantùm conditio, sine qua non fuisset facta professio, jam autem facta est absolutè: si tamen non intendisset se obligare, nisi obtineret illud officium, peccasset mortaliter decipiendo Religionem & agendo contra morem debitum, essetque professio conditionata, adeoque non impleta conditione non obligaret, sed posset egredi, *Less.* v. *Religiosus* cas. 7.

29 §. VII. Si quis invalidè professus non reclamarit intra quinquennium, produxeritque causas coram Superiore suo & Ordinario, utì habet *Trid.* Ses. 25. c. 19. de Regul.; attamen etiam non ratificarit professionem; quamdiu non potest se expedire ab Ordine, gaudet privilegiis & potest absolvi, utì alii Religiosi, quia præsumitur esse talis, donec contrarium per sententiam declaretur, quæ præsumptio sufficit ad jurisdictionem; possetque ad Ordines & Superioratum promoveri, nisi expressè reclamaret & diceret se ratificare non velle, tum enim tantùm posset permitti in usu Ordinis recepti, non autem

promo-

promoveri ad alium; *Sanch.* de Matr. l. 7. d. 37. q. 5. est enim sæcularis, & eget dimissorialibus, item titulo patrimonii vel beneficii; nec posset ferre suffragium in Capitulo, nec acceptare munus Superioris, quantùm declinari posset sine scandalo & infamia; similiter non posset absolvi à reservatis per Confessarium Ordinis, nisi eo modo, quo alius sæcularis, quia desiisset præsumptio, ac consequenter jurisdictio, *Less.* v. *Prof. Relig.* cas. 18.

§. VIII. Quamvis Titius putans se validè esse professum postea sæpius renovaverit priora vota, non ideo censetur illa ratificasse, quia non voluit plus circa illa facere, quàm initio fecerat, *Less.* cas. 10. *Lugo* dub. 2. n. 4. *Castrop.* t. 16. d. 2. p. 5. n. 3. Si tamen sciverit vel dubitarit, an prior actus non fuisset invalidus, aut expressè intenderit actum validum ponere, si fortè antea non posuisset, tum ratificasset. *Less.* cas. 18. aliique cum *Castrop.* suprà. 30

§. IX. Si Titius resciens se invalidè professum velit in Religione manere, *Castrop.* suprà docet requiri, ut Superiores de novo consentiant, adeoque ut manifestet priorem nullitatem, sed *Suar.* T. 3. l. 7. c. 1. n. 35. *Less.* cas. 5. & 6. item cas. 15. n. 42. *Sanch.* in Dec. l. 7. c. 5. n. 81. *Lugo* dub. 2. n. 5. & 6. item dub. 16. n. 8. probabiliùs dicunt non teneri manifestare nullitatem suæ professionis vel petere novum Superioris aut conventûs consensum, quamdiu prior non est revocatus, adeoque satis esse, si professionem ratificet omnino secretè, quod colligitur ex *Trid.* Ses. 25. c. 19. de Regul., ubi non vult audiri eum, qui intra quinquennium non reclamavit, quia nempe præsumitur tacita ratificatio, ergo hæc est sufficiens ad revalidationem professionis, & Papa supplet renovationem consensûs Religionis, si expressè non contradixerit, uti tenent *Less.* de just. l. 2. c. 41. n. 66. & *Sanch.* de 31

Matr. l.7. d. 37. n. 64. Putant autem aliqui cum *Castrop.* n. 5. ad hoc prærequiri etiam delationem habitûs saltem per quinquennium, sed probabilitùs tenet oppositum *Less.* cum aliis, quia gestatio habitûs per annum post novitiatum facit præsumi professum.

32 §. X. Quamvìs secundùm jam dicta ad revalidationem professionis aliquando sufficiat consensus à solo profitente renovatus, tamen si etiam ex parte Religionis positus sit consensus etiam aliunde invalidus, etiam ex hac parte requiretur revalidatio consensûs, cùm enim prior consensus fuerit nullus, quamvìs virtualiter permaneret, adhuc esset nullus, quia quod ab initio est invalidum, tractu temporis non convalescit, nisi superveniat aliquid faciens illud convalescere, quod hìc non esset, utì suppono, *Suar.* n. 20. *Sanch.* n. 63. *Lugo* dub. 21. n. 6.

33 §. XI. Si professio fuit invalida, quia novitiatum non compleverat, vel quia illum interruperat, certum esse putant *Castrop.* n. 6. & alii apud *Lugo* dub. 2. n. 8. & 9., quòd reiterari debeat novitiatus, adeoque nullitas sit manifestanda Superioribus, quia secundùm dicta n. 13. jura invalidant professionem sine prævio novitiatu factam, in hoc autem casu non præcessit novitiatus. Si autem novitiatu integrè absoluto professio aliunde sit invalida, *Nav. Suar.* n. 34. aliique n. 22. relati dicunt esse probabilius, quòd requiratur novus novitiatus; alii cum *Castrop.* n. 7. negant, cùm reipsa sit probatus, & ipse etiam probarit statum: imò *Less.* suprà & *Sanch.* n. 64. dicunt etiam id probabiliter verum esse, licèt fuerit defectus completi novitiatûs, quia censetur postea supplere vivendo in Religione, sed contradicit *Suar.* n. 30., eò quòd, si putetur esse professus, non censeatur ampliùs probari, ideoque dici non possit suppleri tempus deficiens, vide dicta n. 22.

§. XII.

§. XII. Si Titius sit invalidè professus, quia nescivit requiri talem ætatem, vel putavit se eam habere, non potest ideo ejici; & videtur esse contra justitiam, si ideo ejiciatur, quia redditur infamis absque sua culpa, *Less.* in auct. v. *Prof Relig.* cas. 6. n. 14.; Si tamen tunc tale quid in eo advertatur, ob quod ex novitiatu dimitti posset, poterit etiam nunc dimitti, *Nec juvat*, si vellet ratificare professionem, *quia* ubi voluntas Superioris est contraria, professio est invalida nec Ecclesia supplet consensum: quòd si tamen quinquennium effluxisset, dimitti non posset, quia præsumeretur ratificasse ante contradictionem Superiorum, & Ecclesia tum supplet. 34

§. XIII. Si invalidè professus ita tacitè ratificet professionem, potest gaudere privilegiis omnibus, quæ habent antiqui præ junioribus, quia in foro externo censeri debet professus ab eo tempore, quo professionem primam fecerat, quamvis invalidam, *Castrop.* n. 10. Et quòd possit eligi in Prælatum, dicit probabile esse *Suar.* n. 37., si defectus professionis manserit ac sit ita occultus, ut de illo non possit constare in foro Ecclesiæ, est enim reipsa professus, & talis in foro externo habetur à tempore, quo primò emisit. 35

§. XIV. Qui ignorans, est invalidè professus, acquirit sibi & non Monasterio, quod interea acquirit, quia mansit capax dominii acquirendi, nec fuit Monasterio subditus. *Neque refert*, quòd putarit se acquirere Monasterio, *nam* erat error in substantia, qui impediebat valorem consensûs, *Less.* cas. 6. & 7., & etiam diximus l. 3. p. 2. à n. 612., estque simile, si quis solvat indebitum, aut donet Titio extraneo, quem putabat esse Cajum cognatum. Similiter talis invalidè professus potest secum auferre omnia sibi donata ab amicis, aut cum venia Superiorum empta 36

ex datis sibi eleemosynis, etiam data ab aliis Confratribus, si illi habebant facultatem alienandi in extraneos; nisi fortè omnia ista censeretur absolutè voluisse comparare Monasterio in dominium, sibi autem in merum usum: non posset tamen secum auferre ea, quæ accepit in communi divisione, v. g. aliquo Fratre mortuo, quia per errorem venit in talem partitionem, eò quòd putaretur Frater Ordinis, cùm tamen non esset: quòd si ipse etiam donasset aliqua Monasterio, eò quòd putasset se esse professum, Monasterium teneretur ei restituere, quia omnis donatio & cessio juris, cujus principalis causa est in errore fundata, est involuntaria & irrita: poterit tamen Monasterium repetere compensationem alimentorum, utì habet *Less.* cas. 6. n. 15., sed hoc videtur intelligendum de alimentis post novitiatum, utì dicetur n. 54.

An simplex Religiosus possit de licentia Superioris recipere alterius professionem, discutit *Diana* p. 3. t. 2. R. 70., affirmans cum aliis contra *Valerum*. Posse autem Generalem Ordinis, etiam Societatis JESU, id committere etiam externo, v. g. Episcopo, docet *Lugo* l. 4. d. 14., Ubi n. 9 addit cum *Suar.* & aliis professionem validè emitti per procuratorem. Denique an invalidè professus teneatur ad castitatem vi voti simplicis inclusi in solenni, dicetur n. 158.

37 Q. 7. *An Berta possit Religionem petere & profiteri inter virgines, si virgo non sit.* R. Quando nam amittatur virginitas, dictum est l. 3. p. 1. n. 917., quo supposito,

§. I. Certum videtur, si virginitas sit amissa tantùm per voluntariam pollutionem, Bertam posse inter virgines consecrari & velari; utì cum communi tenent *Caj. Arm. Laym. Sporer* in Decal. t. 5. in

5. in append. post c. 3. n. 5, quia licèt coram Deo non sit virgo, nec in cœlo sit habitura corollam virginitatis, retinet tamen tamdiu statum virginitatis coram Ecclesia, quamdiu claustrum non violatur ab extrinseco, hinc qui talem vi violaret, censeretur esse stuprator.

§. II. Si amiserit virginitatem per copulam, docet *Suar.* T. 4. tr. 9. l. 1. c. 11. n. 2. 8. & seqq. non peccare petendo admissionem inter virgines, nisi fortè essent speciales Constitutiones alicujus Ordinis, per quas excluderetur non virgo etiam occulta, Ratio est, quia viduæ vel non virgines nullo jure prohibentur admitti, potestque talis occultè corrupta se gerere pro tali, qualis in æstimatione communi habetur: si tamen esset publicè infamis, pro illa essent alia Monasteria. 38

§ III. Si Caja sciat hunc occultum defectum Bertæ, non tenetur huic negare suum suffragium pro admissione, quia non ideo notabile damnum orietur Monasterio, & prævalet tum utilitas tum fama Bertæ: si tamen Cajæ occurrerent graves rationes in contrarium, deberet petere loqui Bertæ privatim eique dissuadere, *Less.* in auct. v. *Monialis*, cas. 3. 39

§. IV. Si res maneat occulta, Berta potest acceptare velum professionis & consecrationis, uti virgines solent, *Less.* v. *Consecratio*, cas. 3. Putant quidem *S. Th, Caj. Palud Nav. Silv. Sa* & alii fore mendacium, si in consecrationis formula dicatur virgo: addit *Sporer* n. 6. esse gravem indecentiam, si Sacramentalibus, quale quid censetur consecratio virginis, uti & benedictio salis vel aquæ, supponatur aliquid falsum, sicuti hic videtur fieri, sed *Suar.* n. 9. probabiliter dicit hic nihil fore mendacii vel falsi, quod etiam probabile esse fatetur *Sporer*, 40

quia unusquisque censetur loqui in eo foro, in quo operatur, ergo cùm sit virgo in foro externo, poterit publicè & in actu fori externi nominari talis; neque jura imponunt hanc pœnam privationis veli velut impedimentum, sed tantùm præcipiunt Prælatis, ne consecrent fœminam corruptam, ergo quando res est occulta, potest exteriùs se gerere talem, qualis in communi opinione habetur: & ex eodem fundamento docet cum aliis *Diana* in comp. v. *Legatum* n. 21., si quid legatum sit virginibus, posse tutâ conscientiâ acceptari & retineri ab ea, quæ habetur virgo, licèt sit corrupta, quamvìs *Beja* p. 1. cas. 41. doceat, si legatum sit sub conditione, si castè vixerit, non posse retinere, quamvìs secretò tantùm esset luxuriosa, sed videri possunt dicta l. 3. p. 2. n. 604.

41 §. V. Quamvìs Superior & Conventus admittendo Bertam ad professionem fuerint ita constituti, ut si scivissent non esse virginem, non admisissent, si tamen ea conditio non sit addita, utì addi non solet nec debet, professio est valida, quia ista comparatio animi habet se per accidens, nec impedit admissionem absolutam, *Less.* suprà.

42 §. VI. Quamvìs aliqui putent ejusmodi corruptam esse inhabilem ad officia v. g. Abbatissæ vel Priorissæ, probabilius tamen est contrarium cum *Suar.* T. 4. tr. 8. l. 2. c. 6. n. 16. *Sanch.* in Dec. l. 5. c. 5. n. 22. *Castrop.* t. 16. d. 2. p. 8. n. 13., & idem de viduis docent multi cum *Diana* p. 3. t. 2 R. 99., quia jura, quæ videntur contraria, tantùm loquuntur de illis Abbatissis, quæ consecrari debent formulâ solis virginibus propriâ; quamvìs & de occultè corruptis possint intelligi ea, quæ dicta sunt n. 40.

43 Q. 8. *Quid dicendum sit de illo, qui cogit aliquem ad Religionem, vel ab ea impedit; item qui cogit ad renunciandum bonis suis priusquam ingredia-*

grediatur, vel exhæredat, quia ingressus est. R. seqq.

§. I. Cogens aliquem ad Religionem peccat mortaliter, quia quivis habet jus liberè sibi eligendi statum vitæ, ergo qui agit contra hoc jus, est injurius, & quidem in re gravi, ergo peccat mortaliter. Et *Trid.* quidem Ses. 25. c. 17. de Regul., ut coactionem impediret ac magis consuleret libertati virginum Deo dicandarum, decernit, ut nulla puella professionem emittat, priusquam Episcopus vel ejus Vicarius à Præfecta Monasterii monitus exploret ejus voluntatem, intentionem & aptitudinem.

§. II. Qui aliquam cogit ad Monasterium, in- 44
currit excommunicationem, uti habet *Trid.* c. 18. *anathemati sancta Synodus subjicit omnes & singulas personas cujuscumque qualitatis vel conditionis fuerint, si quomodocumque coëgerint aliquam virginem vel viduam aut aliam quamcumque mulierem invitam, præterquam in casibus in jure expressis, ad ingrediendum Monasterium, quique consilium, auxilium vel favorem dederint, quique scientes eam non sponte ingredi Monasterium, quoquo modo eidem actui vel præsentiam vel consensum vel auctoritatem interposuerint.* Quod *Nav. Ledesm. Zerol. Barb. Fill.* & alii cum *Delbene* de Imm. Eccl. c. 8. d. 19. §. 10. extendunt etiam ad parentes, qui filiam puberem cogunt ad solam habitationem in Monasterio, non autem si impuberem, quia illi, quibus incumbit educatio, possunt committere Religiosis usque ad annos pubertatis, uti tenent cum communi *Suar. Sanch. Portel Delbene* n. 2.

§. III. Qui cogit aliquem ad Monasterium, quam- 45
vis mortaliter peccet, secundùm dicta n. 43., tamen non incurrit excommunicationem, quia *Trid.* loquitur tantùm de fœminis, nec debet lex odiosa

extendi ad mares: & ratio congruentiæ esse potest, quia fœminæ sunt animo imbecilliores & arctiùs postea includuntur, ergo decuit magìs provideri illis, ut omnino solutæ vi ac metu ex sua libertate Religionem eligerent.

46 §. IV. Qui levi metu fœminam impulisset ad Monasterium, non esset excommunicatus, quia non fecisset veram coactionem, utì nec ille censetur facere, qui ad Monasterium adigit eam, quæ priùs vovisset vel jurasset ingredi, tum enim justè attinetur ad explendam suam obligationem, *Suar. Sanch. Leand.* & alii. Addit *Delbene* n. 6. cum *Ricc. Portel, Villal.* etiam non excommunicari parentes, qui metu reverentiali aut precibus importunis filiam impellunt in Monasterium, eò quòd non sit propriè coactio; utì nec per hoc cogit. si filiam scribat hæredem, cum pacto ut ingrediatur, alioquin habeat solam legitimam; & ita declarasse S. Congregationem testatur *Suar.* de Relig. T. 3. l. 5. c. 9.

47 §. V. Qui impedit aliquem vel aliquam ab ingressu Monasterii, v. g. negando illi dotem, peccat mortaliter, uti habet communissima cum *Sanch.* de Matr. l. 4. d. 26. n. 7., & diximus l. 3. p. 2. n. 347., quia proles habet jus ingrediendi Religionem, ergo etiam ad dotem ad hoc necessariam: Estque statutum in Jure multis locis, teste *Less.* in disp. de statu vitæ elig. q. 1., ut quivis adeptâ pubertate sit sui juris & liber patriâ potestate quoad ingressum Religionis. An autem ille, qui impedit vel abducit aliquem à Monasterio, peccet contra justitiam, diximus l. 3. p. 2. à n. 347.

48 §. VI. Qui à Religione impedit aliquem, non excommunicatur, sed solùm ille, qui impedit aliquam, nam *Trid.* subdit, *simili quoque anathemati subjicit eos, qui sanctam virginum vel aliarum mu-*

lierum

lierum voluntatem veli accipiendi vel voti emittendi quoquo modo sine justa causa impedierint: putatque *Less.* q. 8. hoc tenere etiam de illo, qui impedit solo metu reverentiali; notat tamen *Suar.* post n. 9. non fore excommunicatum, si tantùm per preces vel promissiones abducat, quia hoc non est propriè impedire sed tantùm persuadere, ut voluntas mutetur vel non habeatur; an autem sic adhuc peccetur mortaliter, diximus l. 3. p. 2. n. 345.

§. VII. Extrahens puellam, etiam invitam, è 49
Monasterio, in quo non intendebat profiteri sed ad solam educationem habitare, non incurrit excommunicationem, *Lugo*, in resp. Mor. l. 3. dub. 7.; an autem peccet, pendet ab intentione & damnis, quæ fortè causat puellæ.

§. VIII. Cogens volentem ingredi Monasterium, ut renunciet bonis suis, peccat mortaliter, quia vult invito eripere jus notabile: est autem talis renunciatio invalida, utpote involuntaria aut saltem à jure reprobata, utì ostendit *Sanch.* in cons. l. 4. c. 1. dub. 34. n. 5.: Si tamen ingressurus Monasterium jurarit se non revocaturum nec usurum beneficio rescindendi, tenebitur stare renunciatione, utì rectè *Sanch.* n. 6. & *Lugo* de just. d. 22. n. 195., potest tamen ei succurri per dispensationem in juramento, tumque licitè repetet omnia sua, *Lugo* suprà, & in resp. Mor. l. 6. d. 24. *Sanch.* de Matr. l. 4. d. 9. *Tamb.* in Dec. l. 5. c. 4. §. 3., & diximus l. 3. p. 2. à n. 732. 50

§. IX. Non potest filius aut filia ideo exhæredari 51
aut privari legitimâ, quia ingressus est Religionem, utì *Less.* q. 11. latè probat, 1. ex Jure Civili, Novel. 123. c. 37. 38. 41. Authent. *si qua mulier*, Cod. de SS. Eccles. Authent. *nisi rogati*, Cod. ad S. C. Trebellianum; idemque docent communiter DD. cum Felino in Cap. *In præsentia*, n. 37. de probationibus.

2. Ex Jure Canonico, Cap. *si qua mulier*, & Cap. *non liceat*, 19. q. 3. 3. Ex *S. Gregorio* l. 7. Epist. 7., item disertissimè ex *Salviano* l. 3. contra avaritiam. 4. Rationibus manifestis in aperto jure fundatis. Atque ex his sequitur aliquem, qui Religionem init, non ideo posse privari pensione annuâ sibi assignatâ in bonis donantis, utì rectè idem *Less.* in auct. v. *Religiosus* cas. 1.

Quid dicendum sit, si Bertæ promittantur 100, si nubat, ipsa autem fiat Religiosa, resolvimus l. 3. p. 2. n. 600. Si autem promittantur sub conditione, si non ineat Religionem, resolvimus ibidem n. 1140. Denique si promittantur 200, si nubat, & 100, si fiat Religiosa, resolvimus ibidem n. 1141., quæ videri possunt.

52 Q. 9. *Quid notandum sit circa illum, qui dicit se ex metu reverentiali fecisse professionem.* R. Quamvis metus reverentialis cum importunis precibus conjunctus pro foro conscientiæ censeatur sufficiens ad rescindendos contractus, utì colligitur ex dictis l. 3. p. 2. n. 632., & docet *Less.* de statu vitæ elig. q. 8., tamen in foro externo meritò censetur insufficiens ad irritandam professionem, nisi accesserint minæ, quas minans solitus sit exequi, & tum ex vi talis metûs sequatur professio, *Sanch.* de Matr. l. 4. d. 6. *Less.* in auct. v. *professio Relig.* cas. 12., ubi cas. 13. notat, ut talis professio in foro externo declaretur irrita, debere metum illum legitimè probari per testes etiam juratos, utì fit in aliis causis gravibus. Addit quóque rectè *Castrop.* t. 16. d. 1. p. 9 n. 1. quamvis coactio professionem annullet, relinquit tamen valorem novitiatûs, quia jura tantùm loquuntur de professione, unde si quis coactus iniverit novitiatum, si tamen eo expleto liberè fecerit professionem, est valida. Notat etiam *Suar.* T. 3. l. 6.

c. 4. referens plures contra *Less.* de just. l. 2. c. 41. d. 7. professionem non invalidari per metum acceptantis professionem, sed tantùm profitentis.

Q. 10. *An Monasterium possit novitium expletâ probatione sine causa non admittere ad professionem.* R. Per hoc non peccari mortaliter docent aliqui, quia sicuti novitius liber est ad profitendum vel ad abeundum etiam sine causa, ita videtur Religio debere esse libera ad admittendum vel remittendum, aliàs non est utrimque par conditio: sed oppositum tenendum est cum *Lugo* de just. d. 9. n. 54. aliisque communiter, est enim hoc grave, inprimis contra charitatem, quia sine justa causa infertur novitio grave damnum, eique inuritur gravis nota, si dimittatur: deinde tales Religiosi committunt gravem defectum in officio sibi demandato, sunt enim ab Ecclesia constituti Judices, ut pro merito vel demerito dicant novitium esse aptum vel ineptum Religioni, ergo cùm judicent aptum, & tamen rejiciendo, virtualiter dicant esse ineptum, ferunt sententiam iniquam: denique etiam est grave contra justitiam, quia novitius per novitiatum bene expletum acquisivit jus ad professionem, illâ enim conditione, & quasi sub hoc contractu subivit novitiatum, *probate me, & postmodum judicate pro merito, ut vel profitear vel abeam*, & ita censetur eum admisisse Ordo, alioquin nemo vellet novitiatum ingredi, ergo cùm ex parte sua impleverit contractum permiseritque se probari, Ordo ex justitia tenetur reciprocè ad suam partem implendam. 53

Q. 11. *Si novitius egrediatur vel Religiosus dimittatur, an debeat ipse Ordini aut Ordo ipsi aliquid refundere.* R. 54

§. I. Aliqui dicunt novitium teneri Monasterio solvere

ſolvere mediam partem omnium expenſarum, quia probatio reſpicit bonum, tam novitii quàm Monaſterii, mutuò enim ſe probant, ergo æquum eſt, ut æqualiter ferant expenſas. Alii dicunt novitium teneri ſolvere omnes expenſas factas circa victum & veſtitum, quia *Trid.* Seſ. 25. c. 16. de Regul. dicit, quòd novitio reddenda ſint omnia, excepto victu & veſtitu, ergo Monaſterium videtur habere jus ad petendum pretium victûs & veſtitûs: Et quidem de veſtitu vix erit difficultas, quia prima veſtis in pleriſque Ordinibus ſolvitur ab ingrediente, debetque ei relinqui, cenſuit tamen *S.* Congregatio non ipſum veſtitum Religioſum eſſe exeunti reſtituendum, ſed pretium illius, utì refert *Barb.* de poteſt. Epiſc. alleg. 101. n. 39. Quoad victum, videtur eſſe diſtinguendum, nam ſi de hoc non ſit antecedenter contractum, nec novitius ſciverit de conſuetudine ſolvendi victum, dicendum eſt cum *Suar.* T. 3. l. 5. c. 11. n. 5. *Sanch.* in Decal. l. 6. c. 10. n. 4. *Lugo* de juſt. d. 9. à n. 61. *Caſtrop.* t. 16. d. 1. p. 10. n. 2. nihil teneri dare ratione victûs, quia inter ingredientem & Monaſterium ſit ſaltem tacitè hic contractus, ut novitius alatur à Monaſterio, & è contrà ſe probari permittat, illud autem, quod interim lucrabitur, cedat Monaſterio. Quòd ſi quis ingreſſus eſſet, non animo probandi, ſed cogitans redire ad ſæculum, ex juſtitia teneretur ſolvere victum & omnes expenſas ratione ſui factas, quia commiſiſſet dolum, nec Religio conſentit in ullas expenſas, niſi intuitu probationis ſincerè & ſeriò inſtituendæ.

55 §. II. Si quis in novitiatu decedat, *Barb.* n. 40. refert deciſum eſſe, quòd dos, ſi jam Monaſterio ſit ſoluta, reſtitui debeat hæredibus cum omnibus fructibus. Vide dicenda n. 99.

56 §. III. Si quis etiam ex juſta cauſa dimittatur à Socie-

Societate JESU, non est obligatio ei restituendi illa, quæ Societati donavit, uti habet communis cum *Suar. Sanch* in Dec. l. 7. c. 1. à n. 34. *Lugo* in resp. Mor. l. 4. d. 45., quia quamvis *Trid.* suprà statuat donationes omnes intuitu Religionis factas esse irritas non secutâ professione, tamen addit, decreto illo nihil immutari in Instituto Societatis, quod in Exam. c. 4 § 1. dicit hanc renunciationem bonorum fieri debere, *à se omnem fiduciam submovendo eadem ullo tempore recuperandi*, quod non fieret, si esset spes recuperandi post dimissionem: Si tamen dimissus, sit egenus nec aliunde habeat, tenetur Societas præstare alimenta pro rata fructuum rei donatæ, alioquin posset revocare donationem ratione ingratitudinis, *Sanch.* n. 39. Sed oritur hìc quæstio, an si Societas tali dimisso reddere vellet bona immobilia aut mobilia pretiosa, opus esset facultate Sedis Apostolicæ vel Generalis; negarunt aliqui, & favet *Suar.* suprà, quia ordinationes dicunt restitui posse partem vel totum, pro arbitrio Superioris, ergo Societas non videtur firmiter acceptasse eorum bonorum dominium; Idem videtur tenere *Castrop.* d. 3. p. 18. n. 2., dicens illam redditionem non censeri alienationem bonorum Ecclesiasticorum, eò quòd à principio eâ conditione accepta fuerint, ut posset Societas, si expedire judicaverit, ea reddere: contradicit *Lugo*, quia donans non videtur sibi ullum jus retinuisse, & consequenter Societas acquisivit plenum dominium, quamvis etiam retinuerit potestatem reddendi, si vellet, hæc enim stat, imò est quædam pars perfecti dominii, ergo Societas non potest hoc plenum dominium dimittere sine auctoritate speciali secundùm dicenda à n. 1363.

DU-